

Ὁ Καθηγητὴς κ. Τριανταφυλλόπουλος ἂν καὶ δὲν εἶχεν ὑπ' ὄψιν τοῦ τὸ ἔγγραφον τῆς ἀναφορᾶς τῆς Μαντῶς, ἐν τούτοις μὲ τὴν γνωστήν του ὀξυδέρκειαν καὶ στηριζόμενος εἰς μόνην τὴν γνωμοδότησιν τὴν ὁποίαν δίδει ὁ τότε Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης Ἰωάννης Γενατᾶς, ἀνασυγκροτεῖ καὶ ἀναλύει τὸ περιεχόμενον ταύτης¹. Ἡ γνωμοδότησις Γενατᾶ χρονολογεῖται ἀπὸ τὸ 1830, ἐγένετο δὲ ἐξ ἀφορμῆς ἀναφορᾶς τῆς Μαντῶς, ὑποβληθείσης τὴν 6^{ην} Μαΐου 1830 πρὸς τὸν Ἰωάννην Καποδίστριαν διὰ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης.

Κατωτέρω, παραθέτω ὡς ἔχει εἰς τὴν σύνταξιν, ἀλλὰ διωρθωμένον κατὰ τὴν ὀρθογραφίαν, τὸ κείμενον ἀγνώστου μέχρι τοῦδε καὶ προγενεστέρας τοῦ 1830 ἀναφορᾶς τῆς Μαντῶς, ἀπευθυνομένης πρὸς τὸν Κυβερνήτην, ὡς καὶ συνοδευτικὴν ἐπιστολὴν τῆς. Ἀμφότεραι, ἀναφορὰ καὶ ἐπιστολή, φέρουν ἡμερομηνίαν 1 Φεβρουαρίου 1828, καὶ πραγματεύονται τὸ ἴδιον θέμα διαφωτίζουσαι ἔτι μᾶλλον τὴν ὑπόθεσιν².

Ἀναφορὰ Μαντῶς Μαυρογένους πρὸς Κυβερνήτην

Ἐξοχώτατε Κυβερνήτης τῆς Ἑλλάδος

Πληροφορημένη ὅτι ἀπέρασεν ἐνταῦθα ὁ κύριος Δ. Ὑψηλάντης παρακαλῶ τὴν ἐξοχότητά της ἵνα διαταχθῇ νὰ γράψῃ πρὸς τὸν κύριον Παναγιωτάκην Ἀναγνωσιόπουλο ἄνθρωπό του διὰ νὰ ἐγχειρίσῃ εἰς τὸν ἄνθρωπόν μου τὸν ὅποιον πέμπω ἐπίτηδες εἰς Ναύπλιον τὸ ἔγγραφον τῆς ἀρραβώνας μου, κατὰ τὸ ἐσώκλειστον ἀντίγραφον τῆς ὑποσχέσεώς του πρὸς τὸν κύριον Ὑψηλάντην καὶ εἰς ἐμέ. Διότι χρόνος παρῆλθε ὅπου μὲ ἀπέρριπεν χωρὶς λόγον, μὲ τὴν πλέον σκληρὰν περιφρόνησιν, καὶ τὸ ἔγγραφον δὲν ἠθέλησεν νὰ τὸ ἐγχειρίσῃ τοῦ κυρίου Γεωργίου Μαυρομ-

¹ Ἡ γνωμοδότησις ἔχει οὕτω: «Ἐὰν τῷ ὄντι ἔχει ὁμολογίαν, ἕνεκα τῆς ὁποίας ὁ Κορ Δ. Ὑψηλάντης δέχεται νὰ πληρώσῃ ὅσα ζητήσῃ ἡ Κυρία Μαντῶ, ἐὰν μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς Ἑλλάδος δὲν τὴν νυμφευθῇ, ὅποια δικαιώματα δύνανται ἐξ αὐτῆς νὰ πηγᾶσουν; Νὰ τὴν νυμφευθῇ; Καὶ ἡ Ἐκκλησιαστικὴ Ἀρχὴ δύναται νὰ βιάσῃ γάμον; Ἐὰν δὲν εἶναι ἀπλὴ συμφωνία, ἀλλὰ συνοδεύεται ἀπὸ τὴν πράξιν τῆς παρθενοφθορίας, ποίαν δύναμιν ἔχει ἡ Ἐκκλησιαστικὴ Ἀρχή; Εἴτε πολιτικῶς εἴτ' ἐγκληματικῶς ὀφείλει νὰ λαλήσῃ. Ἡ Ἐκκλησιαστικὴ Ἀρχὴ δὲν ἐκτείνεται εἰς τὰ πολιτικὰ ἀποτελέσματα οὕτε εἰς τὰς ἐγκληματικὰς ἐγκαλέσεις. Ἐὰν ἡ Ἐκκλησιαστικὴ Ἀρχὴ ἠθέλῃ ἀποφασίσῃ πολιτικῶς, ὅποια Πολιτικὴ ἀρχὴ χρεωστεῖ τὴν ἐκτέλεσιν; Ὡσαύτως καὶ ἐγκληματικῶς. Διὸ ἡ ἀπαίτησις τῆς ἀναφερομένης εἶναι ὅλως διόλου ἀπαράδεκτος. Ἐὰν θέλῃ συμβιβασμόν, ἃς γενῇ· πλὴν ἡ αὐτὴ Κυβέρνησις νὰ παραχωρήσῃ εἰς τὴν Ἐκκλησιαστικὴν Ἀρχὴν τὰ καθήκοντα τοῦ Δικαστικοῦ Κλάδου, τοῦτο δὲν δύναται νὰ τὸ κάμῃ. Γνωμοδοτῶ. Νὰ διευθυνθοῦν τὰ ἔγγραφα εἰς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Γραμματέα διὰ νὰ πράξῃ τὰ δέοντα». Κ. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΠΟΥΛΟΣ, ἐνθ' ἂν σ. 294.

² Τὰ ἔγγραφα ταῦτα ἀντέγραψεν ἐκ τῶν Ἀρχείων τῆς Ἰονίου Γερουσίας (Καποδιστριακὸν Ἀρχεῖον, Φακ. 530, ἀρ. 17 καὶ 18) καὶ εὐγενῶς μοὶ τὰ παρεχώρησε πρὸς δημοσίευσιν ἡ δνὶς Ἑλένη Κούκου, πρὸς τὴν ὁποίαν ἐκφράζονται ἐνταῦθα θερμαὶ εὐχαριστίαι.

μάτη, ὅπου πρὶν τὰς ἀνωμαλίας Ναυπλίου τὸν ἐπαρακάλεσεν διὰ νὰ τοῦ τὸ ζητήσῃ. Παρακαλῶ εἰσέτι νὰ διορισθῇ μία ἐκκλησιαστικὴ ἐπιτροπὴ διὰ νὰ θεωρήσῃ τὰ ἀρπαχθέντα ἔγγραφα τῆς ἀρραβώνας μου, ὡς τὰ εὐρισκόμενα εἰς χεῖρας ἀποδεικτικά, διὰ νὰ αποφασίσῃ φιλοδικαίως τὴν ἀπαίτησίν μου, τὴν ὁποίαν τρεῖς χρόνοι ἤδη τρέχουν ὅπου ἔδωκα ἀναφορὰς εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Θρησκείας πλὴν δὲν ἐδικάσθη τὸ δίκαιόν μου μ' ὅλον ὅτι ὅπου ἐδιωρίσθη καὶ παρὰ τῆς ἐφειτεινῆς ἐθνικῆς συνελεύσεως πάλιν δὲν ἐνηργήθη.

Ἐν τοσούτῳ τῆς ὑποσημειοῦμαι μὲ βαθύτατον σέβας.

ἡ πατριῶτις

Μαντῶ Μαυρογένους

Ἐν Αἰγίνῃ τῇ 1 Φεβρ. 1828

Ἐπισυνάπτεται ἀντίγραφον :

Δηλοποιῶ ὁ ὑπογεγραμμένος, ὅτι ἔλαβον παρὰ τοῦ ἐκλα: Πρίγκηπος κ. Δ. Ὑψηλάντου ἓν γράμμα ἐνδοσφράγιστον τοῦ ὁποίου τὸ περιεχόμενον ἀγνοῶ καὶ τὸ ὁποῖον ὑπόσχομαι νὰ ἐγχειρίσω τότε, ὅτε ἤθελε μὲ ζητηθῇ παρ' ἀμφοτέρων τῶν μελῶν καὶ εἰς ἔνδειξιν ἔδωκα τὸ παρόν μου καὶ ὑπογράφω.

Π. Α. Ἀναγνωστόπουλος

Τῇ 22 8βρίου 1825

ἐν Ναυπλίῳ

Ἐξοχώτατε

Γονυκλινῆς παρακαλῶ τὸ ἔλεος τῆς δικαιοσύνης της νὰ διορισθῇ ἐκκλησιαστικὴν ἐπιτροπὴν τοῖς ἀγίοις ἀρχιερεῖς Ἀρτης, Βρεσθένης καὶ Καρύστου νὰ θεωρήσουν τὴν περιεχομένην εἰς τὴν ἀναφοράν μου ὑπόθεσιν ἐνταῦθα εἰς Αἰγιναν ὅσον τάχος, διότι ἡ δυστυχὴς μήτηρ μου κατήντησεν εἰς θάνατον ἐκ τῆς ἀδικίας ὅπου μὲ ἐπροξένησεν τὸν χαρακτῆρα μου ὁ καλὸς πατριώτης καὶ εὐρίσκειται κληήρης ἐκ τῆς ἐποχῆς ταύτης, δι' ὃ εὐρίσκομαι βιασμένη ἅμα ὅπου δώσῃ τέλος νὰ ἀναχωρήσω διὰ τὴν πατρίδα μου. Θέλω δέομαι τὸν ἅγιον Θεὸν, ὑπὲρ τῆς πολυχρονίου υγιείας της γνωρίζουσα τὴν ἐλευθερίαν τῆς πολυχρονίου αἰχμαλωσίας μου παρὰ τὸν σωτῆρα τῆς Ἑλλάδος ὅπου ὁ ἅγιος Θεὸς τὴν ἀπόστειλεν διὰ τὴν διττὴν ἐλευθερίαν καὶ εἰρήνην τοῦ ἔθνους μας.

μένω τῆς ἐξοχότητός της ταπεινὴ σκλάβα της

Μαντῶ Μαυρογένους

Ἐν Αἰγίνῃ τῇ 1 Φεβρουαρίου 1828

Ὡς προκύπτει ἐκ τῶν ἀνωτέρω, ἡ Μαντῶ ὀλίγας μόνον ἡμέρας μετὰ τὴν ἄφιν τοῦ Καποδίστρια εἰς τὴν Αἰγιναν δράττεται τῆς εὐκαιρίας καὶ ὑποβάλλει νέαν ἀναφορὰν πρὸς ὑποστήριξιν τῶν δικαίων της. Ἡ συνοδεύουσα τὴν ἀναφορὰν ἐπιστολὴ